

אצילות ומנהיגות

עמיחי שהם

פעמיים נקרו לדוד הזדמנויות להרוג את שאול, ואת שתיהן הוא לא ניצל. בפעם הראשונה, שאול נכנס בשוגג למערה שבה ישבו דוד ואנשיו, כדי להסך את רגליו. אנשי דוד האיצו בו לנצל את ההזדמנות ולחסל את שאול, אך דוד - באופן מפתיע ואציל - סירב, והסתפק בקריעת כנף מעילו של שאול. בפעם השנייה, דוד ואבישי חדרו בלילה למחנה שאול, בזמן שכולם ישנו, ושוב - אבישי ביקש להרוג את שאול, אך דוד סירב לרצוח את משיח ה' והסתפק בלקיחת החנית וצפחת המים שלו.

ניתן להאריך הרבה בשאלת הדמיון והשוני שבין שני הסיפורים, אך כאן נתייחס לנושא אחר: לעמידתו של דוד מול לוחמיו. דוד אינו מתמודד רק עם הדילמה המוסרית של הריגת שאול, אלא אף עם אנשיו הדוחקים בו לרצוח אותו. והנה, כך הם מבקשים ממנו: "הנה היום אשר אמר ה' אליך הנה אנכי נתן את אויבך בידך ועשית לו כאשר יטב בעיניך". קל להבחין בניסוח הערמומי שהם נוקטים בו: הם מגייסים את הקב"ה, כאילו הוא זה המבקש מדוד להמית את שאול; הם מדגישים כי שאול זה הוא אויבו של דוד; והם אינם מבקשים 'לרצוח' או 'להמית' את שאול, אלא רק 'לעשות בו כטוב בעיניך'. בפעם השנייה, אבישי אף מציע לדוד להרוג את שאול בעצמו, בלי שדוד יאלץ ללכלך את ידיו בדמו של המלך. מסתבר שיועצי תקשורת ממולחים היו קיימים כבר אז...

אך דוד לא נופל בפח, ונשאר איתן במוסריותו האצילית: הוא אינו מוכן להרוג את משיח ה'; אין לו עסק במהלכים אלוקיים והוא מחוייב למוסר בלבד; ואין הוא שוכח ששאול הוא המלך, משיח ה', חמיו, ובעבר גם חבר קרוב.

מעניין לציין שכמו דוד, אף שאול עומד בגבורה נגד עבדיו; אולם מה רב ההבדל ביניהם: עבדיו של דוד מבקשים פעמיים לרצוח את שאול ודוד מסרב לעצתם, ואילו עבדיו של שאול מבקשים ממנו לחוס על אנשי נוב ולהתפייס עם דוד, ואילו הוא מתעקש לטבוח בכוהני נוב ולרדוף את דוד.